

ingediend op **23-AB** (2022-2023) – Nr. 1
12 mei 2023 (2022-2023)

Beleids- en begrotingstoelichting

Armoedebestrijding

Begrotingsuitvoering 2022

I. INHOUDSOPGAVE	
II. SAMENVATTING	3
III. BELEIDSVELD: WELZIJN	4
1. TRANSVERSALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	4
1.1. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding	4
1.2. We voeren een transversaal armoedebestrijdingsbeleid. (SD Armoedebestrijding)	4
2. ISE ARMOEDEBELEID	4
2.1. Strategische en operationele doelstellingen	4
2.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	7
2.2.1. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	8
IV. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN' ..	11

II. SAMENVATTING

Voor een samenvatting verwijzen wij naar de transversale en overkoepelende strategische doelstellingen.

TOTAAL – ARMOEDEBESTRIJDING, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	18.913	19.238
2e BA-JR	0	0	0	20.454	21.379
BU	0	0	0	20.056	21.246

PROGRAMMA GC – WELZIJN (minister Dalle)

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	18.913	19.238
2e BA-JR	0	0	0	20.454	21.379
BU	0	0	0	20.056	21.246

III. BELEIDSVELD: WELZIJN

1. TRANSVERSALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1.1. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding

In de BBT opmaak 2022 stond het volgende:

- De uitvoering van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) is een prioriteit voor het beleidsdomein WVG (zie ook overkoepelende strategische doelstelling Armoedebestrijding). We nemen hierin ook de trekkende rol op binnen het Vlaamse beleid. Op basis van de opvolging en tussentijdse evaluatie van de crisismaatregelen genomen in het kader van de coronacrisis en aangevuld met maatregelen uit het relanceplan en van de acties in het VAPA, zullen we het actieplan in 2022 waar nodig bijsturen of aanvullen. We verwijzen voor de uitgebreide bespreking naar Beleidsveld Welzijn, ISE Armoedebestrijding, SD1 Armoedebestrijding.

Het tweejaarlijks voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) is op 25 maart 2022 op de Vlaamse Regering gebracht. In de mededeling aan de Vlaamse Regering bij het voortgangsrapport werd het pad getekend voor de evaluatie en bijsturing van het VAPA. Het geëvalueerd en bijgestuurd VAPA is op 28 oktober 2022 op de Vlaamse Regering gebracht.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

1.2. We voeren een transversaal armoedebestrijdingsbeleid. (SD Armoedebestrijding)

We verwijzen hiervoor naar de toelichting bij ISE Armoedebeleid, SD 1: Armoedebestrijding

2. ISE ARMOEDEBELEID

Dit structurelement bevat de uitgaven in het kader van het armoedebestrijdingsbeleid.

2.1. Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Armoedebestrijding

OD 1.1: De Vlaamse Regering stuurt het armoedebestrijdingsbeleid aan en bewaakt de voortgang

Voeren van een transversaal armoedebestrijdingsbeleid:

Het Horizontaal Permanent Armoedeoverleg (HPAO) kwam regelmatig samen. Er werd stil gestaan bij de uitvoering van de armoedetoetsen in de Vlaamse administratie en er werd ingezet op expertisebevordering bij de aandachtsambtenaren armoedebestrijding rond een aantal actuele thema's. Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 1.2: We vertrekken voor de invulling van het armoedebestrijdingsbeleid van de bouwstenen uit het regeerakkoord

Duurzaam voedselgebruik stimuleren:

De projecten 'Sociale distributieplatformen naar voedselhubs 2021' worden van nabij opgevolgd.

Een eerste bijeenkomst van het lerend netwerk van sociale distributieplatformen vond plaats op 14 december 2022. Daarnaast is in overleg met de minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur de overheidsopdracht "Webinar maaltijden op school" toegekend aan Rikolto. Deze overheidsopdracht wordt gefinancierd vanuit de begroting armoedebestrijding in cofinanciering met het Agentschap Binnenlands Bestuur.

De beleidsuitgaven voor dit initiatief werden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCI2CB-WT.

Focussen op een vroege detectie van armoederisico's:

Het onderzoek door het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin m.b.t. gegevensdeling Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) is afgerond op 31 december 2022. Na vrijgave van het onderzoeksrapport zullen de resultaten en aanbevelingen voorwerp van bespreking vormen met de partners uit het werkveld en zal worden nagegaan hoe deze aanbevelingen in praktijk kunnen worden gebracht. Hiervoor worden geen specifieke budgetten op de begroting 2022 aangewend.

In het kader van schuldbemiddeling, budgetbeheer en budgetbegeleiding, sterker inzetten op zelfredzaamheid en het versterken van mensen:

In de loop van 2022 werd werk gemaakt van een ontwerp van protocol inzake schuldinvoering. De doelstelling van dit protocol is om, binnen de op dit vlak beperkte Vlaamse bevoegdheden, zo veel mogelijk invorderingskosten van schulden te vermijden of te beperken bij mensen in een overmatige schuldenlast en om daarbij maximaal kansen te geven aan de schuldhulpverlening. Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders, de Belgische Vereniging van Incasso-ondernemingen, SOCREM, de VVSG, de advocatuur en de schuldhulpverlening werkten dit voorstel uit. Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

Verder inzetten op de aanpak van dak- en thuisloosheid, samen met het beleidsdomein Wonen en het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Het gemengd platform dak- en thuisloosheid kwam tweemaal bijeen in 2022. Naast de opvolging van de uitvoering van het actieplan ter voorkoming en bestrijding van dak- en thuisloosheid, was er ook aandacht voor het Europees platform tegen dakloosheid en voor de werking van VLEVA rond de inzetbaarheid van Europese fondsen in de strijd tegen dak- en thuisloosheid.

Daarnaast werd het wetenschappelijk onderzoek rond lokale tellingen dak- en thuisloosheid verder opgevolgd. In het kader van dit onderzoek werden eind 2022 in zes regio's lokale tellingen georganiseerd. De resultaten van deze tellingen zullen in het voorjaar van 2023 bekend gemaakt worden.

De projectmiddelen voor het versterken van de begeleidingscapaciteit Housing First werden enkel verlengd voor het project bij CAW Antwerpen. De opstart van deze projecten op de andere locaties liep vertraging op, onder meer door de krapte op de woningmarkt (de huisvesting van de vluchtelingen uit Oekraïne krijgt prioriteit bij lokale besturen en huisvestingsactoren). De uitvoeringstermijn van de meeste projecten werd daarom verlengd.

De beleidsuitgaven voor dit initiatief werden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCI2CB-WT.

Regie lokale besturen

Er is een cofinanciering gerealiseerd met het Agentschap Binnenlands Bestuur voor het project "De Wisselaar" dat inzet op specifieke ondersteuning en expertise-uitwisseling tussen lokale besturen rond armoedebestrijding op lokaal niveau. De subsidie hiervoor is toegekend aan de VVSG.

De beleidsuitgaven voor dit initiatief werden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCI2CB-WT.

Kinderarmoedebestrijding

Kinderen in armoede helpen door het gehele gezin te ondersteunen via lokale gezinscoaches:

Vijf projecten lokale gezinscoaches gingen van start op 1 november 2021 en worden hierbij ondersteund door Odisee en Team Advies en Ondersteuning – TAO (De Link). Aan deze pilootprojecten is een wetenschappelijk onderzoek gekoppeld uitgevoerd door het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Zowel de pilootprojecten met ondersteuning als het wetenschappelijk onderzoek hebben een uitvoeringsperiode tot en met 31 oktober 2023. Odisee en TAO voorzagen in bovenlokale ondersteuning en uitwisseling van de pilootprojecten in de vorm van een nieuwsbrief, een online platform (Basecamp) en de organisatie van lerende netwerken. Het online platform Basecamp is een gemeenschappelijke uitwisselingsplek voor ondersteuningsmateriaal en vragen en antwoorden. Daarnaast krijgen de projecten continu individuele ondersteuning en coaching op maat.

De beleidsuitgaven voor dit initiatief werden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCI2CB-WT.

Participatie

Een stem geven aan mensen die in armoede leven:

Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de armoedebestrijding werd aangepast om de programmatie van de erkende verenigingen waar armen het woord nemen uit te breiden tot maximaal 58 erkende verenigingen. We ontvingen 11 nieuwe erkenningsaanvragen voor verenigingen waar armen het woord nemen, die allen ontvankelijk waren. De dossiers werden inhoudelijk beoordeeld. Op basis hiervan werden 7 nieuwe verenigingen waar armen het woord nemen erkend, met ingang vanaf 1 januari 2023.

De erkende verenigingen werden opgevolgd en ondersteund. Om tegemoet te komen aan de hogere energieprijzen werd hen éénmalig een bijkomende subsidie toegekend.

De subsidie aan het Netwerk tegen Armoede en De Link werden gecontinueerd.

We volgden de werking van de verschillende organisaties voor maatschappelijk opbouwwerk (SAAMO) op voor hun projecten die bijdragen aan de realisatie van verschillende grond- en mensenrechten, aan sterkere buurten en steden en aan collectief burgerschap. We versterkten SAAMO in 3 regio's bijkomend voor de projecten "Samen op Straat", waar aan de slag wordt gegaan op wijkniveau met kwetsbare jongeren die geen aansluiting vinden bij jeugdwerk, onderwijs en ander aanbod. Jongeren leren zo bij te dragen aan het leven en samenleven in hun buurt.

De beleidsuitgaven voor dit initiatief werden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCI2CA-WT.

OD 1.3: We onderbouwen het beleid voor de bestrijding van armoede

Vorming en ondersteuning inzake armoede:

Verschillende organisaties ontvangen momenteel een jaarlijkse werkingssubsidie voor het geven van vorming, coaching en advies rond armoede met een focus op de inbreng van ervaringskennis. Er is een grote nood aan dergelijke initiatieven om actoren op het terrein te ondersteunen op het vlak van effectieve en structurele armoedebestrijding. Elke vormingsorganisatie heeft daarbij een eigenheid en meerwaarde. Zij werken al een aantal jaren samen op organisatieniveau. Door het creëren van een regelgeving voor de erkenning en subsidiëring van deze vormingsorganisaties komen we tot een meer coherent, efficiënt en kwaliteitsvol aanbod. De subsidie aan vormingsinitiatieven inzake armoede wordt zo op een eenvormige manier toegekend. In de geest van het decreet betekent dit dat we organisaties subsidiëren specifiek voor de (diverse) inzet van ervaringskennis van mensen in armoede in die vorming (en de ondersteuning die daarvoor nodig is), de (participatieve) methodiekontwikkeling, het proces om vorming op maat te kunnen bieden, ... Dit onderscheidt hen van andere vormingsinitiatieven inzake armoede die actief zijn op de markt. Daarom werd eind 2022 in het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding een afdeling toegevoegd die hiervoor de decretale basis vormt. Daarbij is aan de Vlaamse Regering de opdracht gegeven om de nadere erkenningsvoorwaarden en regels voor subsidiëring te bepalen. De voorbereidingen voor een wijziging van het BVR zijn gestart (de eerste goedkeuring vond plaats op 21 april 2023). Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

Set van kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren om armoede in al zijn aspecten beter te meten:

In de eerste helft van 2022 werd het wetenschappelijk onderzoek naar de haalbaarheid van het ontwikkelen en het gebruik van een bijkomende, nominale indicator om armoede te monitoren op Vlaams niveau verder opgevolgd. Het onderzoeksrapport rond een Vlaamse indicatorenset bevatte een aantal inzichten die dienstig waren voor de vormgeving en uitvoering van het onderzoek naar de nominale indicator. Dit onderzoek met onder meer een bevraging van de vaste leden van de Commissie Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding van het Vlaams Parlement, werd afgerond in de tweede helft van 2022. Het onderzoeksrapport is vrijgegeven. In 2023 wordt met de bevindingen en openstaande vragen verder aan de slag gegaan. Hiervoor worden geen specifieke budgetten op de begroting 2022 aangewend.

2.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ARMOEDEBELEID, MVG excl. DAB

		(duizend euro)
	VAK	VEK

2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	18.913	20.454	20.056	19.238	21.379	21.246
Toelagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	18.913	20.454	20.056	19.238	21.379	21.246

Inhoudelijke toelichting:

De evolutie van de budgetten en de begrotingsuitvoering wordt geduid bij de onderliggende begrotingsartikels.

2.2.1. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Uitgaven

GB0-1GCI2CA-WT – ARMOEDEBESTRIJDING EN SAMENLEVINGSOPBOUW

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel zijn de middelen opgenomen voor het maatschappelijk opbouwwerk en de armoedebestrijding.

In het kader van armoedebestrijding ontvangen verenigingen waar armen het woord nemen middelen om zo bij te dragen tot de armoedebestrijding vanuit de eigen ervaring. De ondersteuningsstructuur voor de verenigingen, het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, ontvangt eveneens een werkingssubsidie. Ook vzw De Link wordt ondersteund in haar werking. Deze vzw is een erkende organisatie voor de opleiding van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. Daarnaast wordt met deze middelen een subsidie toegekend aan verschillende vormingsinitiatieven, zoals Karel De Grote Hogeschool voor Bind-Kracht, Welzijnszorg voor Armoede In Zicht en CEDES vzw. Ook aan Caritas Catholica Vlaanderen vzw wordt een werkingssubsidie verleend voor de werking rond armoedebestrijding en vrijwilligerswerk.

Acht regionale instituten voor samenlevingsopbouw worden erkend en gesubsidieerd voor projecten die zich toespitsen op de realisatie van sociale grondrechten (art. 23 en 24, §4 van de Grondwet) en de aanpak van leefbaarheidsproblemen in achtergestelde buurten en streken.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	16.183	18.179	17.785	16.183	17.989	17.795

Inhoudelijke toelichting:

Er werd 557 keuro VAK en VEK herverdeeld vanuit de provisie voor het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social/non-profit (VIA) voor de uitvoering van VIA-5 en VIA-6. Deze middelen werden toegevoegd aan de subsidie als compensatie voor de koopkracht- en de kwaliteitsmaatregelen in de instituten voor maatschappelijk opbouwwerk, verenigingen waar armen het woord nemen en organisaties ter ondersteuning van het armoedebestrijdingsbeleid.

Er werd 984 keuro VAK en VEK toegevoegd voor de aanpassing van de subsidies aan de stijging van de gezondheidsindex.

Er werd 455 keuro VAK en 265 keuro VEK herverdeeld van begrotingsartikel GB0-1GCF2CB-WT voor een energietoelage voor de instituten voor samenlevingsopbouw, De Link, de verenigingen waar armen het woord nemen en hun overkoepelende organisatie (het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen), alsook voor een verhoging van de werkingssubsidies aan de verenigingen waar armen het woord nemen en aan Caritas.

394 keuro VAK en 194 keuro VEK van het krediet werden niet benut.

GB0-1GCI2CB-WT – COORDINATIE VAN HET ARMOEDEBESTRIJDINGSBELEID**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Met deze middelen worden experimentele of innovatieve projecten op het vlak van armoedebestrijding ondersteund. Deze projecten streven een integrale aanpak op het vlak van armoedebestrijding na. Ook lokale besturen en middenveldorganisaties kunnen met deze middelen worden ondersteund om initiatieven op dit vlak te nemen. Binnen dit artikel is er ook aandacht voor kennisverbreding en -verdieping. De nodige middelen voor wetenschappelijk onderzoek ter voorbereiding of ondersteuning van het armoedebeleid zijn hierin opgenomen.

Het interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting ontvangt een subsidie en ook de middelen voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in het kader van kinderarmoedebestrijding worden toegekend vanaf dit begrotingsartikel.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	2.730	2.275	2.271	3.055	3.390	3.451

Inhoudelijke toelichting:

Er werd 455 keuro VAK en 265 keuro VEK herverdeeld naar begrotingsartikel GB0-1GCF2CA-WT (zie toelichting bij dat artikel).

Er werd 600 keuro VEK herverdeeld voor relanceproject 148 Lokale armoede initiatieven ondersteunen.

Er werd 4 keuro VAK niet benut, de overbenutting van 61 keuro VEK was nodig om alle openstaande engagementen correct te kunnen vereffenen.

IV. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Titel	Aard van het initiatief	Beleidsveld	Entiteit(en)	Korte omschrijving	Uitvoering vooropgestelde planning
Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de armoedebestrijding	Regelgeving	Armoedebestrijding	Departement WVG	<p>Wijziging van het BVR inzake verschillende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erkennings- en subsidiekader vormingsorganisaties, in uitvoering van het programmadecreet; - Verhoging basisbedrag subsidie erkende verenigingen waar armen het woord nemen en Vlaams Network, gezien bijkomende uitdagingen; - Bestaande subsidiekaders in overeenstemming brengen met de recent gewijzigde en toegevoegde bepalingen van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën; - Opheffen aantal bepalingen zonder voorwerp door eerdere decreetswijzigingen. 	In voorbereiding